

Regeringsformen – en av fyra grundlagar

(www.riksdagen.se)

Flygofficern Bertil Ströberg anhölls 1983, dömdes och avtjänade straff för ett spioneribrott han inte begått. Han dömdes mot sitt nekande inte på bevis, som borde vara kärnan för skuld, utan dömdes på indicier grundade på tveksamma antaganden. Dessutom undanhölls rättsväsendet viktigt material som hade stött BS i hans oskuld!

Grundlagarna har funnits länge, dessa gällde även 1983 då BS hamnade i ett "stormaktsblåsväder" och utsattes för händelser iscensatta av främmande makt i syfte att dölja något eller kompromettera landet under kalla krigets sista men intensiva årtionde då även Sverige inte lämnades utanför stormaktsarenan pga. av både vårt läge och vår utrikespolitiska hållning.

Behandlades verkligen Bertil Ströberg enligt denna grundlag??

Sverige har fyra grundlagar:

**Regeringsformen, successionsordningen, tryckfrihetsförordningen
och yttrandefrihetsgrundlagen.**

Grundlagarna skyddar vår demokrati.

De innehåller reglerna för Sveriges statsskick eller helt enkelt: ***Samhällets spelregler.*** Grundlagarna har därför en speciell ställning i samhället.

Grundlagarna står över alla andra lagar. Med det menas att ***innehållet i våra övriga lagar aldrig får strida mot vad som står i grundlagarna.***

Grundlagarna är svårare att ändra än andra lagar.

Riksdagen ska inte kunna fatta förhastade beslut som inskränker människors fri- och rättigheter.

Lagar är regler som **alla** i ett land måste följa. En av riksdagens viktigaste uppgifter är att besluta om Sveriges lagar.

Regeringsformen (handlar om hur Sverige ska styras)

(SFS-nummer 1974:152)

1 kap. Statsskickets grunder

1 § All offentlig makt i Sverige utgår från folket.

Den svenska folkstyrelsen bygger på ***fri åsiktsbildning*** och på allmän och lika ***rösträtt***. Den förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statsskick och genom kommunal självstyrelse.

Den offentliga makten utövas under lagarna.

2 § Den offentliga makten ska utövas med ***respekt*** för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

4 § Riksdagen är folkets främsta företrädare.

Riksdagen stiftar lag, beslutar om skatt till staten och bestämmer hur statens medel ska användas. Riksdagen granskar rikets styrelse och förvaltning.

5 § Konungen eller drottning som enligt successionsordningen innehar Sveriges tron är rikets statschef.

6 § Regeringen styr riket. Den är ansvarig inför riksdagen.

8 § För rättskipningen finns domstolar och för den offentliga förvaltningen statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter.

9 § *Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet.*

10 § Sverige är medlem i Europeiska unionen. Sverige deltar även inom ramen för Förenta nationerna och Europarådet samt i andra sammanhang i internationellt samarbete.

2 kap. Grundläggande fri- och rättigheter

Opinionsfriheter

1 § Var och en är gentemot det allmänna tillförsäkrad

1. **yttrandefrihet:** frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor,

2. **informationsfrihet:** frihet att inhämta och ta emot upplysningar samt att i övrigt ta del av andras yttranden,

3. **mötesfrihet:** frihet att anordna och delta i sammankomster för upplysning, meningsyttring eller annat liknande syfte eller för framförande av konstnärligt verk,

4. **demonstrationsfrihet:** frihet att anordna och delta i demonstrationer på allmän plats,

5. **föreningsfrihet:** frihet att sammansluta sig med andra för allmänna eller enskilda syften, och

6. **religionsfrihet:** frihet att ensam eller tillsammans med andra utöva sin religion.

2 § Ingen får av det allmänna tvingas att ge till känna sin åskådning i politiskt, religiöst, kulturellt eller annat sådant hänseende. Inte heller får någon av det allmänna tvingas att delta i sammankomst för opinionsbildning eller i demonstration eller annan meningsyttring eller att tillhöra politisk sammanslutning, trossamfund eller annan sammanslutning för åskådning som avses i första meningen.

3 § Ingen svensk medborgare får utan samtycke antecknas i ett allmänt register enbart på grund av sin politiska åskådning.

Rättssäkerhet

10 § *Ingen får dömas till straff eller annan brottspåföljd för en gärning som inte var belagd med brottspåföljd när den begicks.* Inte heller får någon dömas till svårare brottspåföljd för gärningen än den som var föreskriven då. Vad som föreskrivs här om brottspåföljd gäller även förverkande och annan särskild rättsverkan av brott.

11 § Domstol får inte inrättas för en redan begången gärning och inte heller för en viss tvist eller i övrigt för ett visst mål.

En rättegång ska genomföras rättvist och inom skälig tid. Förhandling vid domstol ska vara offentlig.

11 kap. Rättskipningen

Domstolarna

1 § Högsta domstolen, hovrätterna och tingsrätterna är allmänna domstolar. Högsta förvaltningsdomstolen, kammarrätterna och förvaltningsrätterna är allmänna förvaltningsdomstolar. Rätten att få ett mål prövat av Högsta domstolen, Högsta förvaltningsdomstolen, hovrätt eller kammarrätt kan begränsas genom lag.

2 § Bestämmelser om domstolarnas rättskipningsuppgifter, om huvuddragen i deras organisation och om rättegången, i andra hänseenden än som berörs i denna regeringsform, meddelas i lag.

Rättskipningens självständighet

3 § *Ingen myndighet, inte heller riksdagen, får bestämma hur en domstol ska döma i det enskilda fallet eller hur en domstol i övrigt ska tillämpa en rättsregel i ett särskilt fall. Ingen annan myndighet får heller bestämma hur dömande uppgifter ska fördelas mellan enskilda domare.*

4 § Rättskipningsuppgifter får inte fullgöras av riksdagen i vidare mån än vad som följer av grundlag eller riksdagsordningen.

5 § Rättstvister mellan enskilda får inte utan stöd av lag avgöras av andra myndigheter än domstolar.

Utnämningen av ordinarie domare

6 § Ordinarie domare utnämns av regeringen.

Vid utnämningen ska avseende fästas endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet.

Ordinarie domares rättsställning

7 § Den som har utnämnts till ordinarie domare får skiljas från anställningen endast om

1. han eller hon genom brott eller grovt eller upprepat åsidosättande av skyldigheterna i anställningen har visat sig uppenbart olämplig att inneha anställningen, eller

Resning och återställande av försutten tid

13 § Resning i ett avgjort ärende samt återställande av försutten tid beviljas av Högsta förvaltningsdomstolen eller, om det anges i lag, av en lägre förvaltningsdomstol, när det gäller ett ärende för vilket regeringen, förvaltningsdomstol eller förvaltningsmyndighet är högsta instans. I annat fall beviljas resning och återställande av försutten tid av Högsta domstolen eller, om det anges i lag, av en annan domstol som inte är en förvaltningsdomstol.

13 kap. Kontrollmakten

Konstitutionsutskottets granskning

1 § Konstitutionsutskottet ska granska statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. Utskottet har rätt att för granskningen få ut protokollen över beslut i regeringsärenden, handlingar som hör till dessa ärenden samt regeringens övriga handlingar som utskottet finner nödvändiga för sin granskning.

Riksdagens ombudsmän

6 § Riksdagen väljer en eller flera ombudsmän (justitieombudsmän), som i enlighet med den instruktion som riksdagen beslutar ska utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra föreskrifter. En ombudsman får föra talan i de fall som anges i instruktionen.

Domstolar och förvaltningsmyndigheter samt anställda hos staten eller kommuner ska lämna de upplysningar och yttranden som en ombudsman begär. Sådan skyldighet har även andra som står under en ombudsmans tillsyn. En ombudsman har rätt att få tillgång till domstolars och förvaltningsmyndigheters protokoll och handlingar. Allmän åklagare ska på begäran biträda en ombudsman.

Närmare bestämmelser om ombudsmännen meddelas i riksdagsordningen och i annan lag.

Allmoge uppfattar inte att BS behandlades enligt denna grundlag därför att

- *BS redogjorde för hur han drogs in i denna händelseutveckling. Rättsväsendet misstrodde honom men kunde inte (!) framlägga bevis för en brottslig handling utan stödde sig på antaganden. Rättsväsendet levde inte upp till saklighet!*
- *BS förvisso utförde en tjänst som postbud, vilket inte är straffbart. Rättsväsendet levde inte upp till att ingen får dömas till straff för en gärning som inte är straffbar!*
- *Kalla krigets epok var påtaglig i vilken Sverige drogs in i med eller mot sin vilja. Denna verksamhet fick en mycket begränsad uppmärksamhet i rättsprocessen. Rättsväsendet levde inte upp till saklighet!*
- *I en rättsprocess skall alla (!) fakta som berör målet presenteras, vilket inte ägde rum i processen mot BS. Rättsväsendet undanhölls fakta varför en rättvisande bedömning av målet inte kunde ske!*

Förvisso har domstolarna en särställning, som statsmakterna inte kan påverka, vilket är grunden för en demokrati.

Dock förväntar sig allmoge att domstolarna går i takt med riksdagens, regeringens och de breda folklagens uppfattning om rättvisa och allas likhet inför lagen samt att saklighet och opartiskhet iakttas.

Allmoge uppfattar behandlingen av BS som ett grundlagsbrott!!

Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet!

*Förkastligt agerande från samhällets/statens
(domstol, åklagare, civil- och militär säkerhetsmyndighet) sida!!*

Även om det är mycket sent påtänkt, har rättsväsendet ännu möjligheten att rätta till det flagranta rättsövergrepp som BS utsattes för på sin tid då utomstående aktörer så totalt vilseledde det svenska samhället.

Justitia omnibus – "Rättvisa åt alla"!

Ingemar Olsson